

Uporabnost spletnih učilnic šolske knjižnice OŠ Prule

Usefulness of the E-classrooms of School Library of Primary School Prule

Gregor Škrlič

gregor.skrlic@guest.arnes.si

Povzetek

V osnovnošolski knjižnici, ki podpira vzgojno-izobraževalno dejavnost šole, vedno bolj združujemo klasično in sodobno poučevanje. Poučevanje poteka v medpredmetnih povezavah ob uporabi novih tehnologij. S tem krepimo in razvijamo temeljne pismenosti učencev (informacijsko, računalniško, digitalno) in razvijamo kompetence. Prispevek prikazuje primere spletnih učilnic in uporabnost petih spletnih učilnic v osnovnošolski knjižnici pri knjižničarjevem delu. Predstavljene bodo posamezne spletne učilnice, ki jih za potrebe pouka in spletno uporabo pripravlja šolski knjižničar.

Ključne besede: šolska knjižnica, spletne učilnice, Moodle, knjižnično informacijska znanja, pouk, osnovna šola, kompetence

Abstract

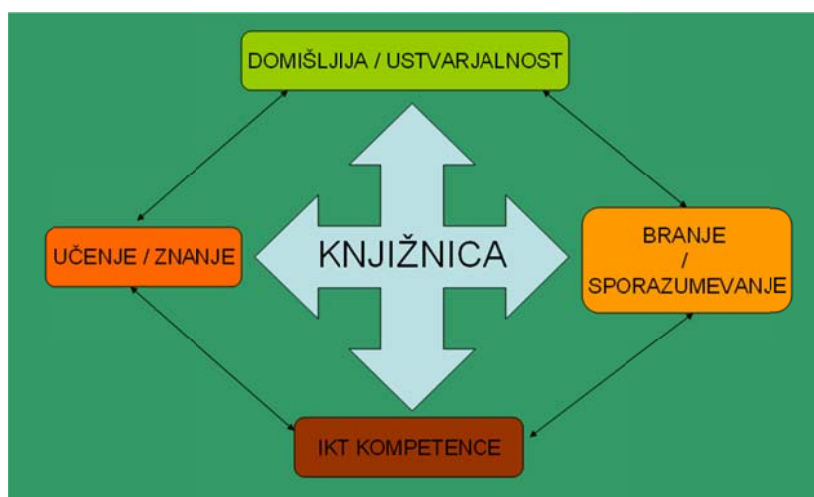
In primary school library, which supports the educational activities of the school, we are increasingly combining traditional and modern teaching. We teach by using new technologies and interdisciplinary connections. By strengthening and developing learners basic literacy (informational, computer, digital) and they develop skills. The article presents examples of the usefulness of primary school library e-classrooms.

Keywords: school library, e-classrooms, Moodle, library information skills, lesson, primary school, competencies

1 Uvod

Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja v svojem 68. členu definira knjižnico v osnovni šoli ter njene naloge. Šola ima šolsko knjižnico, ki zbira knjižnično gradivo, ga strokovno obdeluje, hrani, predstavlja in izposoja ter opravlja informacijsko-dokumentacijsko delo kot sestavino vzgojno-izobraževalnega dela v šoli. Vendar je šolska

knjižnica še veliko več kot le izposojevališče. Šolska knjižnica osnovne šole, ki je namenjena učencem in učiteljem, je del celotnega vzgojno-izobraževalnega procesa, tako so njene naloge in dejavnosti načrtovane in zapisane v letnem delovnem načrtu šole. Če povzamem poslanstvo šolske knjižnice po IFLA/UNESCO-vem Manifestu o šolskih knjižnicah¹, knjižnica ponuja knjige in druge vire vsem članom šolske skupnosti, da postanejo učinkoviti uporabniki informacij različnih oblik ter kritični misleci. Šolska knjižnica s svojo dejavnostjo podpira uporabo razpoložljivih gradiv in drugih informacijskih virov, ki dopolnjujejo učno gradivo. S tem prispeva k informacijskemu opismenjevanju učencev in njihovem navajanju na vseživljenjsko učenje. Za doseg tega uporabljam različne oblike dela in dejavnosti za motivacijo. Učencem je v šolski knjižnici na voljo uganka meseca, glasovanje za naj knjigo, vsako leto različne interesne dejavnosti za boljše seznanitev s knjižnico in širitvijo lastnega interesa (Mladi bibliotekar, Knjižničarski krožek, Namizne družabne igre, Mladi knjižničar). Z učitelji, pri posameznih predmetih, učnih sklopih in po oddelkih, vsako leto načrtujem izvajanje ur knjižnično informacijskega znanja, ki so opredeljene v kurikulumu Knjižnično informacijsko znanje za osnovno šolo² in »zajemajo vse prvine informacijske pismenosti s poudarkom na uporabi knjižnice in z njeno pomočjo dosegljivih informacij (Sušec, 2005)«. Pomembne so tudi ostale dejavnosti, v katere se vključuje šolska knjižnica, kot so dnevi dejavnosti, projekti (Naša mala knjižnica, Rastem s knjigo, knjižni sejmi, bralne značke, kulturni dnevi...).

Slika 1: Knjižnica je pomembna za več različnih, med seboj povezanih dejavnosti posameznika.

Ob vsej sodobni tehnologiji, ki je dostopna in ji je dobro slediti, je potrebno učence motivirati ter privabiti k uporabi gradiva in storitev knjižnice.

2 Spletne učilnice in njihova uporabnost v šolski knjižnici osnovne šole

V zadnjih letih se je eksponentno razvijalo področje tehnološkega napredka, integracij sodobnih informacijskih in telekomunikacijskih tehnologij (IKT), ki se vključujejo v

¹ Manifest dostopen na: <http://archive.ifla.org/VII/s11/pubs/schoolmanif.htm>.

² Kurikul dostopen na:

http://www.zrss.si/pdf/080711123601_1-k-knjiznicno_informacijsko_znanje_os-sprejeto.pdf.

vsakodnevno delo in poučevanje ter izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela. Ravno tako se je, ob podpori informacijsko komunikacijske tehnologije, popolnoma avtomatiziralo poslovanje osnovnošolske knjižnice. Razvili so se novi sistemi, orodja, s katerimi so se obogatile knjižnične storitve ter izboljšala ponudba in olajšalo delo knjižničarju. A hitremu razvoju, prednostim in slabostim tehnologije, je težko slediti, vse poznati in uporabljati. Temu navkljub je potrebno učencu približati knjižnico in učenje ter mu omogočiti dobro učno okolje. Zaradi novih možnosti povezovanja in vzpostavljanja spletnega učenja na daljavo, se je naša šola vključila v projekt e-šolstva³. Vsi strokovni delavci smo se udeležili seminarja z naslovom Sodelovalno delo v spletni učilnici Moodle⁴ (je odprto kodna rešitev za upravljanje učnih vsebin – predmetov ...), ki ga v okviru e-šolstva izvajajo za to usposobljeni predavatelji. Udeleženci pridobijo in razvijejo sposobnosti sodelovanja, komuniciranja, urejanja in upravljanja spletne učilnice. Tako je šola začela z izdelavo spletnih učilnic urejenih po predmetih in področjih. Na spletnem naslovu Osnovne šole Prule⁵ se, za potrebe pouka, nahaja interaktivno učno okolje. Ker sem se pri svojem delu pogosto srečeval z novostmi, spremembami in uvajanjem informacijskih tehnologij, sem z možnostjo izdelave spletnih učilnic dobil nov izziv. V nadaljevanju bodo predstavljene spletne učilnice (IKT, Šolska knjižnica za učence, Pouk KIZ, Knjižničarski krožek ter knjižnica za učitelje, ki se izvaja v sklopu spletne zbornice), s katerimi upravlja šolski knjižničar in so bile vzpostavljene v učnem okolju Moodle.

3 Načrtovanje uporabnosti in predstavitev spletnih učilnic

Skladno z učnimi načrti, medpredmetnim povezovanjem in nekaterimi splošnimi cilji in ključnimi kompetencami iz kurikula Knjižnično informacijsko znanje za osnovno šolo⁶, ki jih učenci razvijajo za samostojno uporabo knjižnice in informacijskih virov, sem načrtoval uporabnost spletne učilnice. Med kurikularnimi cilji je zapisano, da »učenci sami spoznajo in uporabljajo informacijsko tehnologijo. Ob tem sta pomembni digitalna pismenost, kjer »učenec razvija informacijsko pismenost in uporablja informacijsko-komunikacijsko tehnologijo, pridobiva gradivo in informacije, uporablja informacije iz različnih elektronskih virov, usposablja se za delo z viri (Knjižnično, 2009)« ter socialne in državljanske kompetence, da se učenec »kot uporabnik knjižnice srečuje z različnimi skupinami uporabnikov in s tem razvija sodelovalne in socialne zmožnosti, kar prenaša tudi na osebno raven in v družbo. Spozna značilnosti virtualnih skupnosti. Upošteva dogovorjena pravila obnašanja in etiko uporabe knjižničnega gradiva ter avtorskih pravic in javnega prostora (ibid., 2009)«. Glede na storitve, ki jih naša šolska knjižnica nudi, dejavnosti in naloge, ki jih izvajam (izvajanje pouka knjižničnih informacijskih znanj) sem se odločil, da vzpostavim pet ločenih spletnih učilnic. Temelj za takšno odločitev je bilo ponuditi določenim končnim uporabnikom (učencem, učiteljem) prave vsebine. Izdelal sem spletno učilnico Šolska knjižnica za učence; Knjižničarski krožek; Pouk KIZ ter v okviru Zbornice tudi Knjižnico za učitelje in IKT (učilnica, pri kateri je več izvajalcev in administratorjev). Pri sami pripravi sem si zastavil vprašanja: na kakšen način povezati šolsko knjižnico z virtualnim učnim okoljem, ki lahko daje knjižnici nove razsežnosti; katere vsebine vključiti; komu je spletna učilnica namenjena (kdo jo bo uporabljal); kdo vse bo upravljal učilnico in posamezna

3 Več informacij o projektu e-šolstva je dostopnih na spletni strani: http://www.sio.si/sio/projekti/e_solstvo.html.

4 Moodle je kratica za Modular Object Oriented Dynamic Learning Environment. V prevodu pomeni modularno objektno orientirano dinamično učno okolje in je odprto kodna rešitev za upravljanje predmetov, učnih vsebin (povzeto po www.moodle.org).

5 Povezava do spletnih učilnic OŠ Prule: <http://193.2.12.14/ucilnica/>.

⁶ Dostopno na: http://www.zrss.si/pdf/080711123601_l-k-knjiznicno_informacijsko_znanje_os-sprejeto.pdf.

poglavja ter kako je z varnostjo oziroma zasebnostjo. Z različnimi oblikami in dejavnosti motiviramo učence za uporabo gradiva in storitev knjižnice. Tudi zato sem želel pridobiti čim več s spletno učilnico za učence (povečati dostopnost, uporabnost). Sistem Moodle omogoča enostavno dodajanje vsebin, kvizov, avdio/video posnetkov, nalog in ima tudi svoje prednosti in slabosti. Načrt je bil izdelan, vsebine so bile opredeljene, shema postavljena, datoteke in dokumenti zbrani, zato sem se lotili izdelave.

3.1 Spletna učilnica knjižnice namenjena učiteljem

Spletna učilnica šolska knjižnica za učitelje se nahaja v področju zbornice in je namenjena izključno učiteljem. Vsak učitelj ima dostop s svojim uporabniškim imenom ter geslom, ki ga je pridobil pri prvem vpisu. V tej učilnici se nahajajo vsa pomembnejša gradiva, sezname, obvestila, navodila, ki so potrebna za delo učiteljev. V enem izmed poglavji učitelji vstavljajo in oddajajo različne dokumente (učne liste, naloge, ki so jih že pripravili) in tako so dostopni ostalim ob vsakem času. Na ta način smo se sodelavci in člani določenega aktiva ali delovne skupine izognili pretiranemu fotokopiranju gradiv in mnogim sestankom. Posebno poglavje v učilnici je namenjena obvestilom, kjer z objavami učitelje obveščam o spremembah urnika, dostopnosti knjižnice, o urah pouka v knjižnici, novo nabavljenemu gradivu itd. Najbolj uporaben del učilnice je forum, kjer si med seboj zastavljamo vprašanja, dajemo odgovore in nasvete glede vsega, kar je povezano z delom. Moodle omogoča enostavno upravljanje z učilnicami, tako se lahko za potrebe določene skupine, oddelčnega učiteljskega zbora, pripravi posebno poglavje v sklopu učilnice, ki je dostopno zgolj njim (primer priprave gradiva za vzgojni načrt, za redno publikacijo šole itd.). Mentorji bralnih značk v posebnem sklopu učilnice oblikujemo ter dopolnjujemo priporočilne in druge seznime za vse bralne značke, ravno tako se dogovorimo o seznamih za domače branje po posameznih oddelkih, se dogovorimo o delu pri projektih (Naša mala knjižnica, Bralna pismenost). Vsak učitelj lahko prebere objave ob svojem času, zato ne potrebujemo večjega števila sestankov delovni skupin, aktivov, kar je naše delo in usklajevanje zelo olajšalo.

Razprava	Začeta od	Odgovori	Neprebrano	Zadnja objava
Urniki za izpiso	Gregor Škrli	1	0	Gregor Škrli čet, 12. maj 2011, 12:43
Brižinski spomeniki	Gregor Škrli	0	0	Gregor Škrli tor, 19. apr 2011, 08:46
Slikarice, ki pomagajo razumeti določene pojme, situacije, odnose	Gregor Škrli	6	0	Gregor Škrli pon, 18. apr 2011, 13:01
Knjižne novice v šolski knjižnici	Gregor Škrli	6	0	Gregor Škrli pon, 11. apr 2011, 10:58
COBISS/OPAC V6.0.	Gregor Škrli	2	0	Gregor Škrli pet, 11. mar 2011, 10:02
Zlate hruške	Gregor Škrli	12	0	Gregor Škrli čet, 13. jan 2011, 10:50
COBISS	Gregor Škrli	2	0	Gregor Škrli pet, 17. dec 2010, 07:11
Priročniki za branje kakovostnih mladinskih knjig	Gregor Škrli	3	0	Gregor Škrli pet, 17. dec 2010, 07:09
Vodič po knjižnici	Gregor Škrli	6	0	Gregor Škrli pet, 3. dec 2010, 12:54
Spletni dostop do knjižnih vsebin	Gregor Škrli	3	0	Andreja Golob tor, 19. okt 2010, 01:18
Slovenska bralna značka	Gregor Škrli	12	0	Gregor Škrli čet, 30. sep 2010, 11:16
Knjižnično informacijska znanja	Gregor Škrli	2	0	Gregor Škrli čet, 30. sep 2010, 11:15
Seznam knjig s fantazijsko vsebino	Gregor Škrli	12	0	Gregor Škrli sre, 29. sep 2010, 14:30
Seznam detektivk	Gregor Škrli	12	0	Gregor Škrli sre, 29. sep 2010, 14:24
Seznam leposlovnih knjig s pustolovsko tematiko	Gregor Škrli	0	0	Gregor Škrli sre, 29. sep 2010, 14:18
Zgodovinske knjige (leposlovje)	Gregor Škrli	2	0	Gregor Škrli sre, 29. sep 2010, 14:18
Lažje branje za najstnike	Gregor Škrli	12	0	Gregor Škrli sre, 29. sep 2010, 13:41
EU v šoli - priročnik za učitelje	Gregor Škrli	0	0	Gregor Škrli sre, 29. sep 2010, 13:39
Zadolžnica v izposoji	Gregor Škrli	3	0	Gregor Škrli sre, 1. sep 2010, 12:30

Slika 2: Razprave foruma namenjene učiteljem.

3.2 Spletna učilnica Šolska knjižnica za učence

Dostop do učilnice imajo zainteresirani učenci, ki za vstop potrebujejo uporabniško ime, osebno geslo in ključ učilnice, ki ga določi knjižničar. Gostom vstop ni dovoljen. Učence je vedno znova potrebno opozoriti, da je geslo osebno in zaupno. S tem jih navajamo tudi na varnost osebnih podatkov in varno uporabo interneta. V spletni učilnici šolske knjižnice za učence sem opredelil glavna poglavja kot sledi: seznam za branje; klepetajmo – forumi; knjižnični red in pravila v knjižnici; naloge, kvizi in uganke; COBISS/OPAC in zadolžnica; poklic bibliotekar in knjižničar; zgodovina knjižnic in knjižničarstva; teden otroka; posebne dejavnosti. V posameznih poglavjih so obrazložene posamezne teme z navodili. Seznam za branje vsebujejo čisto vse sezname bralnih značk, ki se izvajajo na šoli (slovenska, zamejska, ruska, angleška, nemška) in sezname za domače branje. Klepetajmo-forumi je najbolj obiskano poglavje. Učenci klepetajo, si dopisujejo, rešujejo naloge, si svetujejo, sodelujejo v igrah (ugani pravljico, spremeni črko, knjižni junaki v sliki...), nadaljujejo pravljico, iščejo sopomenke, si pomagajo pri vprašanjih povezanih s poukom in še bi lahko našteval. Vsako poglavje ima za uporabo natančna navodila, ki jih uporabniki dosledno upoštevajo. V poglavju o knjižničnem redu in pravilih v knjižnici so zapisana pravila obnašanja v besedi in sliki, tako da je razumljivo vsaki starostni stopnji. V poglavju, ki je namenjeno nalogam, kvizom in ugankam, vsak mesec zastavim novo spletno uganko, interaktivne naloge, vislice, križanke. Na spletu so dostopni odlični, brezplačni programi za izdelavo interaktivnih vislic, križank, ki se integrirajo v spletno učilnico. Učenci zelo radi rešujejo kvize, ki so zabavni, poučni, interaktivni z veliko povezavami in nalogami, rešujejo jih samostojno in ob svojem času. Včasih je navodilo skoraj detektivsko, tako da je še bolj privlačno. Ravno tako dobijo povratno informacijo o pravilnosti rešitev. Knjižničarjeva povratna informacija je sporočilo o učinku, saj izve, kdo izmed učencev je kviz reševal, ali je bil učenec pri reševanju uspešen,

kolikokrat je odgovarjal na vprašanja. Na kratko bom predstavil spletni kviz o Eli Peroci in Svetlani Makarovič, ki je bil sestavljen z vprašanji zaprtega tipa (dihotomna⁷ in vprašanja z večstransko izbiro⁸), kjer so bili odgovori vnaprej določeni, učenec je le izbral tistega, ki se mu je zdel pravilen), vprašanji odprtega tipa, ki zahtevajo proste odgovore in kombinacijo (pod vprašanjem je bilo navedenih nekaj predvidenih odgovorov, pod zadnjo možnostjo so sami dopolnjevali besedilo).

1 Točke: --/8

1. V manjkajoče prostore vstavi pravilne besede. **Pomembna je natančnost in upoštevanje slovničnih pravil!**

Ela Peroci, slovenska pedagoginja, pisateljica in novinarka, se je rodila [] v Rogaški Slatini. Ela Peroci je bila uspešna in priljubljena mladinska pisateljica. Njena najbolj znana pravljica je [].

2. Preberi kratko obnovo pravljice in reši spodnje naloge:

Janez, Špela, Tine, Tonka in drugi otroci iz Male vasi nekega jutra ne najdejo svojih copat. Zvečer jih niso pospravili, zato jih je odnesla muca. Otroci se bosi odpravijo v gozd, da bi jo poiskali. Sredi gozda nato le najdejo belo hišico z rdečo streho, na vratih pa je pisalo Muca Copatarica. Ko so potrkali na vrata, jih je povabila v hišo. Tam je vladal strog red. Copati so bili v ravni vrsti zloženi na polico, ti pa so bili oprani in zakrpani. Tako so otroci zadovoljni našli svoje copate in se odpravili domov.

Pravilno dopolni in odgovori.

[] in drugi otroci iz Male vasi nekega jutra niso našli svojih copat. Otroci so se [] odpravili [] muca našli svoje [].

Janez, Špela, Tine, Tonka
Jure, Špela, Tina, Tonka
Janez, Špela, Tine, Tonka

a) Ali so otroci našli svoje copate? []
b) Ali so našli rdečo hišico z belo streho? []
c) Ali jih je Muca povabila v hišo? []
d) Ali so bili copati zloženi na polico v ravni vrsti? []
e) Ali so bili copati oprani in zakrpani? []

Oddaj

Slika 3: Dopolnjevanje teksta (odprto vprašanje), izbirna vprašanja in odgovarjanje na vprašanja z dvema možnima odgovoroma da/ne.

2 Točke: --/11

Naslovi v levih stolpcih so malce nenavadni. V desnih stolpcih poišči pravilne naslove pravljič Ele Peroci.

Voliček Goliček
Bela miš, ti loviš
Majhno za mezinec
Muca kofetarica
Moj dežnik je lahko bolan
Tisočkratlepa
Torej, ker je na nebu oblak
Travice žive v velikem starem mestu
Obroček, Piskarček in Joža
Risbica iz kock
Poslastice Tik-Tak

Izberi...
Izberi...
Zato, ker je na nebu oblak
Pravljice žive v velikem starem mestu
Siva miš, ti loviš
Majhno kot mezinec
Povestice Tik-Tak
Muca Copatarica
Kozliček Goliček
Moj dežnik je lahko bolan
Klobuček, Petelin in roža
Hišica iz kock
Tisočkratlepa
Izberi...

Izberi...
Izberi...
Izberi...

Oddaj

Slika 4: Izbirno vprašanje z enim možnim odgovorom.

⁷ Takšna vprašanja vključujejo po dva alternativna odgovora, npr. da – ne.

⁸ Takšna vprašanja vključujejo več možnih odgovorov.

4 Izberi pravilne naslove pravljic k ustreznemu odlomku!

Točke: --/1

Jedrt, ki je povsod vtikala svoj nos, se je neke noči priplazila do Mišmaševe hiše, vdrla skozi vrata in se splazila v klet. Skozi ključavnico v težkih vratih je vsa osupla opazovala, kako so miške peklo kruh. Naslednje jutro se je zlagala, da je v rogljiču našla mišjo dlako in vsem v vasi povedala, kaj je videla.

Zgodba govori o kokoški, ki je bila nadpovprečno inteligentna. Živela v kokošnjaku in skupaj z dvanajstimi drugimi kokošmi vsak dan znesla jajce svoji gospodarici. Gospodinja je bila zelo zadovoljna, saj je imela najboljša in najlepša jajca daleč naokrog.

Veveričku posebne sorte je ime Čopko in je najmanjši od vseh petih veveričk veverice Puhanke. Ko so vse veveričke naredile svoj prvi skok z drevesa, ga Čopko ni mogel.

Jarmila, ki je videla Korenčkov hrepeneti pogled, je predlagala: "Naj te prenesem čez, Korenček?" Seveda je bil Korenček navdušen. Zajahal je Jarmilo, se je krepko oprijel, pa sta se spustila v vodo ...

Ko nekdo razpiha prah s knjige, se vsi prebudijo in razkropijo po okolici. Toda čas, v katerem se ponovno pojavijo, zanje ni več primeren. Marsikaj je drugače. Zofke metla ne more več nositi, saj se je v knjigi zredila, zato peš odide k čarovniku po vse potrebne pripomočke za vremenske spremembe.

Kosovirji živijo v Kosoviriji. Delimo jih na radovedne in neradovedne. Imajo črn kožuh, ki se odlikuje po izredni mehкости. Krasi jih dolg, košat rep, ki se navadno končuje v okroglast čop. V gobčku ima kosovir šestnajst ostrih zob, s katerimi razkosava paradižnike, ki so glavna kosovirska hrana.

Jokala je celo noč, slišal jo je mišji strahec kateremu se je zasmilila, odpeljal do čarobnega grma z lešniki. Sapramiška si jih je nabrala kolikor jih je lahko nesla in jih doma veselo pojedla. Na vrata je napisala: Sapramiška, najsrečnejša miš na svetu.

Živela je sovica Oka, ki je imela zelo velike oči, sploh takrat ko je postala radovedna. Neke noči ni hotela vstati, zato je Okina družina odšla brez nje v gozd.

Oddaj

Slika 5: Poimenovanje dela glede na prebran odlomek (ena pravilna možnost).

Poglavje o COBISS-u (virtualni knjižnici Slovenije) vsebuje navodila za uporabo COBISS/OPAC⁹ javnega kataloga Osnovne šole Prule. Na tem mestu učenci najdejo izposojevalne roke, navodila, kako ravnati ob zamudi pri vračilu gradiva ter o zadolžnici. O poklicu bibliotekar in knjižničar je zbranih precej podatkov, tako da si zainteresirani lahko preberejo vse kar jih zanima, katero šolo potrebujejo za opravljanje poklica, kaj je pravzaprav ta poklic, kakšne naloge opravlja, kje se lahko zaposlijo. Vse to je podkrepljeno tudi z ustreznimi povezavami in referencami, tudi z izseki iz filmov o knjižničarjih. V poglavju o zgodovini knjižnic in knjižničarstva je zbranih nekaj zapisov in animacij o zgodovini knjig, knjižnic, knjižničarstva. Poglavje teden otroka se aktivira vsako šolsko leto, v sklopu katerega se letno določijo naloge, dejavnosti, datoteke, ki so vezane na obeležje tedna otroka. Posebne dejavnosti so namenjene prilagajanju vsebin, ki so trenutne ali pomembne v določenem časovnem obdobju (potujoča knjižnica, Ljubljana prestolnica knjige...). Prednost je, da učilnico lahko posodabljam, obnavljam in hkrati ohranjamo že narejeno delo.

3.3 Spletna učilnica Pouk KIZ

Za potrebe pouka knjižnično informacijskega znanja poglavja razdelim po razredih, tako da oblikujem vpisne skupine (učilnica omogoča nastavitve skupin, tako da prave vsebine dejansko vidijo pravi učenci). Dostop do posameznih poglavij učilnice imajo učenci, ki za

⁹ Javno dostopen katalog šolske knjižnice OŠ Prule:
<http://www.cobiss.si/scripts/cobiss?command=CONNECT&base=51314>.

vstop potrebujejo uporabniško ime, osebno geslo in ključ učilnice, ki ga določi knjižničar. Gostom vstop ni dovoljen. Po razredih oziroma skupinah so zapisana navodila, učni kvizi in potrebne povezave za delo (v sklopu te učilnice pripravim tudi učne liste za projekt Rastem s knjigo, obisk knjižnega sejma). Poudarek je na komunikaciji med knjižničarjem, učiteljem in učenci. Učilnica sama spremlja aktivnosti, učenci, ki samostojno rešujejo naloge, svoje izdelke, kvize oddajo, tako da se v sistemu shranijo. Pri medpredmetnem povezovanju se izdelki, po v naprej določenih kriterijih, tudi vrednotijo. S spletnimi učilnicami sem rešil zagato izgubljanja učnih listov ali pozabljanja učnih listov doma. Učenci dobijo povratno informacijo o pravilnosti rešitev kar po spletu (v sami učilnici ali po e-pošti). Knjižničarjeva in učiteljeva povratna informacija je sporočilo o učinku, kdo izmed učencev je kviz reševal in ga dokončal in ali je bil učenec pri reševanju uspešen. V tej spletni učilnici so posebna poglavja namenjena tudi kulturnim dnem, ki jih izvajam za posamezne razrede, kjer so podrobnejša navodila, učni listi ter ostale povezave in dejavnosti.

3.4 Spletna učilnica Knjižničarski krožek

Dostop do te učilnice imajo samo učenci, ki obiskujejo knjižničarski krožek, in imajo urejeno uporabniško ime, osebno geslo in ključ učilnice. Gostom vstop ni dovoljen. Učenci v okviru interesne dejavnosti spoznavajo knjižnično dejavnost in nadgrajujejo ter poglobljajo svoje že pridobljeno znanje. Učilnica je urejena v skladu z letnim delovnim načrtom za interesno dejavnost po urah (34 ur). Za vsako uro v naprej dobijo navodila, kaj vse morajo pripraviti, o čem se bomo pogovarjali, kaj bodo urejali, kakšne učne liste ali kvize bodo reševali.

Na voljo imajo tudi posebno poglavje s koristnimi povezavami.

Slika 6: Poglavja za interesno dejavnost so urejena datumsko.

Učenci v naprej vidijo, kdaj bo krožek predvidoma odpadel.

3.5 Spletna učilnica IKT

Spletno učilnico vodi in uporablja tim učiteljev, ki je zadolžen za posodabljanje, novitete, uporabnost spletnih učilnic na šoli. Znotraj te učilnice se medsebojno dogovarjamo o zanimivostih, težava ter testiramo novosti in koristne programe. S svojimi pridobljenimi

izkušnjami ter znanjem pomagamo ostalim sodelavcem pri izdelavi, uporabi njihovih spletnih učilnic.

4 Zaključek

V prispevku sem želel predstaviti spletne učilnice, ki jih administriram ter uporabljam in z njimi dodatno motiviram učence kot tudi učitelje naše šole. Spletne učilnice mi nudijo paletu različnih načinov, s katerimi popestrim pouk in delo ob in v knjižnici. Uporaba spletnih učilnic ob nadzoru administratorja (knjižničar) ali učitelja, učence sistematično pripravljala na varno in smotrno uporabo IKT, interneta ter razvija ključne kompetence, ki so potrebne za uspešno delovanje v današnji informacijski družbi. Če se vprašamo, kaj je nekdo pridobil z uporabo spletne učilnice? Učitelji so z uporabo spletnega učnega okolja bogatili svoje kompetence, medpredmetno sodelovali, so lažje načrtovali, pripravljali in izvajali pouk. Učenci so razvijali svoje digitalne ter ostale kompetence, določene s kurikulumom. Spoznali so možnosti spletnega učenja, sodelovanja ter spletnih odnosov, obnašanja v klepetalnicah ter forumih in se učili varne uporabe interneta. Če torej povzamem, knjižničar se znotraj učilnice lahko bolje posveti posamezniku. Ob prepletanju klasičnega in z IKT obogatene delo je spletna učilnica šolskemu knjižničarju odprla nove možnosti za povezovanje ter poučevanje in uvajanje novih učnih strategij, kjer se neposredno razvijajo učenčeve kompetence. Poleg tega pa je učenje in delo z IKT za učence dodatna motivacija, zanimivost in z ustrezno izbranimi viri in dejavnostmi v spletni učilnici vsekakor pomembno prispeva tudi k večji dostopnosti učnih vsebin.

Literatura

IFLA/UNESCO: manifest o šolskih knjižnicah : šolska knjižnica pri učenju in poučevanju za vse. (2001). *Šolska knjižnica*, 11 (3), 138–139.

Knjižnično informacijsko znanje. Kurikul: osnovna šola. (2009). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo. Pridobljeno 17. 5. 2012 s spletne strani:

http://www.zrss.si/pdf/080711123601_1-k-knjiznicno_informacijsko_znanje_os-sprejeto.pdf.

Sušec, Z. (2005). Knjižnična informacijska znanja: program osnovnošolskega izobraževanja. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo.

ZAKON o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. [online]. Uradni list republike Slovenije. Pridobljeno 17. 5. 2012 s spletne strani:

http://zakonodaja.gov.si/rpsi/r04/predpis_ZAKO5124.html.